Birgitta Strandvik, ny toppkvinna i Läkaresällskapet

”Vården måste få bli mänsklig igen”

Profilen

Läkaresällskapets nya vice ordförande är en kvinna – för andra gången i Sällskapets 189-åriga historia! Birgitta Strandvik heter hon, professor i pediatrik vid barnmedicinska kliniken, Sahlgrenska Universitetssjukhuset/Östra och f d prorektor vid Göteborgs universitet.

Och om livet går sin gilla gång och den gängse rutinen får råda är det hon som blir Läkaresällskapets ordförande om litet drygt två år – och lotsar Sällskapet in i det magiska år 2000, in i nästa milliennium!

Tanken svindlar. Men Birgitta Strandvik är lugn och trygg. Med lång erfarenhet som barnläkare och forskare vet hon vad hon vill med sin ordförandetid – i övergripande linjer. Hon har en klar bild av dagens hälso- och sjukvård, och läkarnas roll i den – brister och styrka.

Och hon har suttit med i Läkaresällskapets nämnd 1990–1996, så hon har sett arbetet inifrån.

Till en del kan hennes intentioner sammanfattas i »back to basic». Specialiseringen inom läkarvetenskapen går allt djupare, vilket också är nödvändigt för framåtskridandet inom både klinik och forskning, poängterar hon. Spetsfunktionerna måste gynnas, det är viktigt för att stimulera till nya terapier t ex.

Under Sällskapets snart 200 år har över 60 sektioner bildats, en enorm kunskapsarsenal.

Men … samtidigt finns här en fara. Dagens specialiserade läkare blir »smalare och djupare». Risken finns att det tär på den nödvändiga överblicken, helheten.

– Vi måste försöka knyta ihop det igen, och vända åter mot det vi utgick ifrån en gång. Därför måste vi hitta vägar till ökat tvärvetenskapligt utbyte.

Sällskapets sektioner har här en viktig roll för att inspirera till kunskapsutbyte över specialitetsgränserna. En samverkan som kan vara punktvis: i vissa sammanhang kan vissa sektioner samarbeta, i andra situationer kan andra sektioner träda in, säger Birgitta Strandvik.

– Vi behöver temporära, breddade mötespunkter för att sporra tvärvetenskap – inom fort- och vidareutbildningen och forskningen t ex. Jag tror att det är bra för både läkarna och patienterna.

Sektionerna – som ju är Sällskapets stomme – har en nyckelfunktion också för att än mer förankra Sällskapet lokalt i landet, poängterar Birgitta Strandvik.

Hon vill att alla svenska läkare ska känna delaktighet, att detta är en organisation alla har glädje av. Den satsning Sällskapet gjort på Internet är en väg för att främja ett sådant ökat utbyte lokalt, och även tvärvetenskapligt.

Tvärvetenskap behövs allt mer i dagens specialiserade sjukvård. Mer helhet, mer överblick! Och här har Läkaresällskapets sektioner en viktig roll för att överbrygga kunskap mellan specialitetsgränserna, anser Birgitta Strandvik.

Hon vill också stärka dialogen och samarbetet med landsting och kommuner och med politiker och departement – och då inte bara socialdepartementet, utan även utbildningsdepartementet.

Det är viktigt att läkare tar mer aktiv del i den allmänna samhällsdebatten, inte minst i diskussionen om hälso- och sjukvårdens utveckling. Läkares röster måste få höras bättre, betonar hon.

– Det känns ofta som om vi läkare kommer in för sent i diskussionerna, att vi blir överkörda, att ingen lyssnar på oss. Och samtidigt är vi så upptagna, med penningpiskan över oss. Alla i vården är idag stressade och frustrerade. Det är inte bra för någon, allra minst för patienterna.

– Även om politikerna skryter med att de fått ner kostnaderna så tror jag inte att de är särskilt lyckliga när de ser att vi förlorat så mycket av den humanistiska synen i vården.

För så är det, anser Birgitta Strandvik.

– Människor är inte produkter i vanlig mening, sjukvården måste få ha andra referensramar än de rent företagsmässiga. Och vi måste ha råd att ge den bästa medicinska vården och få tid till omsorg.

Därmed menar inte Birgitta Strandvik en återgång till 1970-talets rika flöde och ohämmade expansion, inte alls.

– Men vården måste få bli mänsklig igen. Och mer mänsklighet i vården, det kan vi bara få om vi med våra kunskaper och erfarenheter är med och formar hälso- och sjukvårdens utveckling.

Läkaresällskapet har en av nyckelrollerna för detta arbete – ett arbete som helst bör göras i samarbete med Läkarförbundet, anser hon.

Så, nu kommer Birgitta Strandvik. Hennes enda kvinnliga företrädare är Kerstin Hagenfeldt som var ordförande 1994–1995. Och nästa år är det 110 år sedan den första svenska kvinnliga läkaren examinerades …

Det har gått litet trögt för kvinnliga läkare. Över 90 procent av de svenska medicinprofessorerna är män, fortfarande!

Manliga och kvinnliga läkare behövs – lika mycket – på alla nivåer, anser Birgitta Strandvik. Och det handlar inte så mycket om rättvisa, som om kvalitet.

– Jag tror vi får en bättre vård då.

Birgit Wilhelmson